

МОНОГРАФІЯ

**«ІНФОРМАЦІЙНЕ
СУСПІЛЬСТВО: СУЧАСНІ
ТРАНСФОРМАЦІЇ»**

**«ІНФАРМАЦЫЙНАЕ
ГРАМАДСТВА: СУЧАСНЫЯ
ТРАНСФАРМАЦЫІ»**

**«INFORMATION
SOCIETY: MODERN
TRANSFORMATIONS»**

2020 рік

**Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University
Department of Journalism, Advertising and Public Relations**

**Mogilev Institute of the MIA Of the Republic of Belarus
Department of Social Sciences and Humanities**

INFORMATION SOCIETY: MODERN TRANSFORMATIONS

Monograph

**Vinnytsia 2020
Mogilev 2020**

**Вінніцкі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт
імя Міхайлы Кацюбінскага
Адзел журналістыкі, рэкламы і сувязяў з грамадскасцю**

**Магілёўскі інстытут МУС Рэспублікі Беларусь
Адзел сацыяльных і гуманітарных навук**

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ГРАМАДСТВА: СУЧАСНЫЯ ТРАНСФАРМАЦЫІ

Манаграфія

**Вінніца 2020
Магілёў 2020**

**Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
Кафедра журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю**

**Могильовський інститут Міністерства внутрішніх справ
Республіки Білорусь
Кафедра соціально-гуманітарних дисциплін**

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО: СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Монографія

**Вінниця 2020
Могильов 2020**

Редакційна колегія:

У. О. Лешко (відповідальний редактор), завідувач кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент (Україна);

С. В. Венедіктов, начальник кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Могильовського інституту МВС Республіки Білорусь, кандидат філологічних наук, доцент (Білорусь);

І. Я. Завальнюк, декан факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, доктор філологічних наук, професор (Україна);

В. М. Каленич, доцент кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, кандидат філологічних наук (Україна);

I 74 Інформаційне суспільство: сучасні трансформації: монографія / За ред. У. Лешко; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця: ФОП Корзун Д.Ю. 2020. 401 с.

ISBN//////////

ISBN//////////

Колективна монографія «Інформаційне суспільство: сучасні трансформації» присвячена актуальним проблемам теорії та історії соціальних комунікацій, сучасним тенденціям розвитку медіа, зокрема мовному, літературному, соціальному та педагогічному аспектам.

УДК 316.324.8:316.77

За зміст публікацій відповідальність несуть автори

ISBN

ISBN

© Автори публікацій, 2020

TABLE OF CONTENTS

Part 1. Social Communications in the Modern Information Society	7
1.1. Social Violence in the Information Society Context	7
1.2. Competence as the Basis of the Effective Activity of the Education Leader	13
1.3. Transformation of Political Activity Practices in the Information Society: Theoretical and Methodological Analysis	22
1.4. Interactive and Communicative Factors of Transformations of Educational Reality in the Information Society	30
1.5. Features Of The Personal Self-Presentation In The Internet Communication	36
1.6. Implementation of the Cultural and Educational Function of Journalism in Contemporary Socio-Political Editions (on the Example of the Magazine «Ukrainian Week»)	45
1.7. The Influence of the Media on the Formation of the Modern Information Society in Ukraine	50
1.8. Modelling of Threats Digital Transformation	60
1.9. Modeling as a Method of Optimizing Communication Organizations with Its Audiences (Belavia as an Example)	67
1.10. Social Media in Business: Assessment of the Current State and Trends of Development, Statistics and Accounting Process of Providing Activities	81
1.11. Legitimation of Political Decisions Through the Form of Socio-Information Interaction of Society and Power	98
Part 2. Modern Media in the European Information Sphere	110
2.1. Innovative Educational Technologies of the Information Society	110
2.2. A Gender Discourse Analysis in Modern Mass-Media	118
2.3. Peculiarities Of Media Coverage of the Armed Conflict in the East of Ukraine (On The Basis of Journalists' Articles From the Newspaper «Den»)	126
2.4. Culture of Journalistic Speech on Television	132
2.5. Trends and Prospects for the Formation of China's Image in the EAEU Media Space	141
2.6. Neuro-Linguistic Programming in the Information War of the Russian Federation Against Ukraine	147
2.7. Media in a Modern Information Space	156
2.8. Language, History – Effective Weapons of Information War, the Basis of National Unity	164
2.9. Information Space of Ukrainian-Moldavian Transnistria	173
2.10. Regional Online Media: Potential, Structure, Content	178
Part 3. Linguistic and Literary Contexts in the Social and Cultural Paradigm	185
3.1. The Formation of the Ukrainian Statehood in the Official And Business Style of the Ukrainian Language in the X – XVIII Centuries	185
3.2. Language Practices as Translators of Social-Cultural Being of a Human	188
3.3. Ukrainian Literature as a Source of Pupils' Moral Education (on the Example of Study of Biography and Artworks of Myhailo Kotsyubynsky)	198

3.4.	Ukrainian-Belarusian Literary Dialogue: Apologists of the Present	205
3.5.	Artistic Comprehension of the Heroic Past in the Historical Prose of Vitaliia Kulakovskoho	217
3.6.	The Language of the Ukrainian Press in the Sociocultural Paradigm (Illustrated By the Ways the Main and Secondary Sentence Parts Function)	223
3.7.	Scientific Postulates: Simplified and Easy-To-Find Approaches in University and School Linguistics	229
3.8.	Modern Ukrainian Dramaturgy: Intertextual Strategies	239
3.9.	The Concept of Emancipated Woman in the Writings of Olga Kobylsky and Eliza Ozheshko	248
3.10.	Deviations-Interferems in Modern Regional Media	257
3.11.	Modern Ukrainian Language of Television: Functionality of Modified Phraseological Units	264
Part 4. Information and Communication Sphere: Social and Pedagogical Aspects		270
4.1.	Public Danger of Violation of Equality of Citizens by Language	270
4.2.	Modeling of Information Systems for Monitoring the Activity of Educational Institutions	278
4.3.	Socio-Cultural Component of Physical Culture and Sports	287
4.4.	Bodies of Internal Affairs of the Republic of Belarus in the field of information and communication	294
4.5.	Information Educational Environment for the Formation of Professional Competence of Future Specialists in Information and Communication Technologies	303
4.6.	Digitalization of Education as a Factor of Implementation of the Work of Educational Institutions	312
4.7.	Methodological Base of Teaching Media Literacy in Pedagogical Universities (in the Framework of the Project «Learn to Discern: Media Literacy»)	320
4.8.	«Post-Industria» and «Information» Society: to the Question of the Relationship of Concepts in the Context of Belarusian Modernization	327
4.9.	Visual Tactility in the Information Cultural Sphere	337
4.10.	The Problem of Communication in the Field of Social Protection of Persons With Disabilities	344
4.11.	Pedagogical and Socio-Political Factors of Information Society Formation in Terms of Sustainable Development Humanistic Paradigm	355
4.12.	Self-Development of Teachers' Digital Competency in their Advanced Training	363
4.13.	Definition of Global Indicators for the Analysis of University Positioning Strategies in the International Information Space	369
4.14.	Artificial Intelligence in Higher Education: Aspects of Intellectual Property	377
Annotation		387
About the Authors		397

Література

1. Арістова І.В. Державна інформаційна політика: організаційно-правові аспекти : монографія / За загальною редакцією д-ра юрид. наук, проф. О.М. Бандурки : монографія. – Харків : Вид-во Ун-ту внутр. справ, 2000. – 368 с.
2. Закон України «Про державну контрольно-ревізійну службу в Україні» : Закон України від 26 січня 1993 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1993. – № 13. – Ст. 111.
3. Кипич І.В. Роль ЗМІ в розвитку правової держави, демократії та громадянського суспільства в сучасній Україні / І.В. Кипич // Актуальні проблеми держави і права* : зб. наук. праць . 1994-. - 2012. - Вип. 68 . 624 с. – С. 117-123.
4. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. № 30. – Ст. 141.
5. Красноступ Г.М. Правові гарантії незалежної діяльності журналістів в Україні / Г.М. Красноступ ; Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://old.minjust.gov.ua/8393>.
6. Мороз Н.О. Роль засобів масової інформації у формуванні громадянського суспільства України/ Н.О. Мороз // Гуманітарний журнал. – 2012. – №2-3. – С. 205-210.
7. Лапшин С.А. Методика проведення фокус-груп // Методичні рекомендації для студентів спеціальності „Журналістика”. / Укладач – Лапшин С.А. – Вінниця: „Нілан-ЛТД”, 2013. – 28 с.
8. Коломієць А.М. Сучасні методологічні підходи в організації вищої педагогічної освіти / А.М. Коломієць, Н.І. Лазаренко // Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Педагогічні науки. – Одеса, ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2016. – №3 (110). – С. 47-52.

1.8. Modelling of Threats Digital Transformation

1.8. Моделивання загроз цифрової трансформації

Постановка наукової проблеми. Світ вступив у нову епоху цифрової глобалізації, яка визначається безперервними потоками даних, які містять інформацію, знання, ідеї та інновації. Розвинені країни, завершивши індустріалізацію, успішно цифровізують економіки, прискореними темпами розвиваючи цифрові технології, де домінують технології «відкритих даних» (Open Data), «цифрових платформ» (Digital Platform), «блокчейну» (Blockchain) «цифрового робочого місця» (Digital Workplace), «багатоканального інформування та залучення громадян» (Multichannel citizen engagement), «Інтернет послуг» (IoS), «Кіберфізичні системи» (Cyber-Physical System), «Смарт-факторія» (Smart Factory), «Спільні сервіси 2.0» Shared services 2.0 (Shared services 2.0), штучного інтелекту (AI).

Трансформаційні зміни сучасної України обумовлюються глобальною цифровізацією, яка відображає причинно-наслідковий зв'язок четвертої індустріальної революції («Industry 4.0») та розвитку суспільства («цифрове суспільство»). Масштаб і темп цифрових трансформацій стали основними характеристиками економічного розвитку [13].

Реалізація цифрової стратегії розвитку економіки України вимагають від уряду зважених нормативної, організаційно-функціональних складових механізму управління відповідно і до зростання загроз, що спричиняє тотальна цифрова трансформація.

Аналіз досліджень. Питання становлення цифрової економіки, її наслідки для суспільства й держави, реалізації тренду цифрової трансформації стали об'єктом наукових досліджень зарубіжних вчених, експертів міжнародного індексу оцінки цифрової економіки та суспільства [18-22].

Впродовж попередніх років міжнародними організаціями здійснюється оцінка тих чи інших сегментів цифрової трансформації, зокрема, на сьогодні існує достатній

методологічний апарат оцінки динаміки цифрової трансформації: Digital Economy and Society Index, Digital Evolution Index, The UN Global E-Government Development Index, ICT Development Index, Networked Readiness Index, E-Participation Index, The Global Innovation Index, Global Connectivity Index.

В Україні питання цифрових змін втілені в розпорядженні КМУ: «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» від 17 січня 2018 № 67-р [13] та постанові КМУ «Деякі питання цифрового розвитку» від 30 січня 2019 р. № 56 [4]. Створення умов для розвитку цифрової економіки закладено у проекті закону «Про цифровий порядок денний України» [17]. В листопаді 2018 р. вступив в дію закон України «Про електронні довірчі послуги», який спрямований на реформування нормативної бази у сфері цифрового підпису, яка уможливує зростання швидкості розвитку цифрової економіки з обов'язковою цифровою партисипацією (digital participation) [12].

Серед вітчизняних науковців досліджуваний проблематиці та загрозам цифровізації приділяли увагу О. Вінник [2], Н. Краус, О. Голобородько та К. Краус [9], В. Ляшенко [11], М. Руденко [14], Н.Ткачук [15]. Питанню моделювання окремих ризиків цифровізації присвячено праці [3, 6-8, 15-16].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проте ми вважаємо, що потребує подальшого дослідження питання моделювання загроз цифровізації економіки, зокрема кіберзлочинності.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є моделювання проблем, що можуть виникнути в процесі цифрової трансформації, зокрема кіберзлочинності як загрози розвитку цифрової економіки задля оптимізації управління економічними системами.

Виклад основного матеріалу. Диференціація розуміння багатогранності категорії «цифровізація» М. Руденком проявляється у трактуванні цього поняття з чотирьох позицій — держави, науковців, практиків (підприємців) та суспільства, оскільки визначення вищенаведеного поняття значно видозмінюється в залежності від сфери його застосування, категорії осіб, які давали визначення та кінцевої мети надання [14].

Цифровізація економіки трактується науковцями Т. Юдіною та І. Тушкановим у вузькому та широкому значенні. Зокрема, у вузькому значенні – створення на різних рівнях економіки (глобальному, мега, макро, мезо, мікро, нано) інформаційно-цифрових платформ і операторів, які дозволяють вирішувати різні завдання, у тому числі стратегічні: розвиток медицини, науки, освіти, транспорту, нової індустріалізації, державного регулювання економіки; у широкому сенсі – зміна природи виробничих або економічних відносин, зміну їх суб'єктивно-об'єктивної орієнтованості [18]. Під час цифрової трансформації змінюються виробничі сили суспільства та (або) фактори виробництва [11].

Цифровізація – насичення фізичного світу електронно-цифровими пристроями, засобами, системами та налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично уможливує інтегральну взаємодію віртуального та фізичного, тобто створює кіберфізичний простір [13].

Суспільство вбачає у цифровізації абсолютно нову парадигму розвитку держави, основу на повсякденному та повсюдному використанні цифрових технологій з обов'язковою наявністю цифрових компетенцій, що забезпечить революційні зміни та становлення цифрового суспільства.

Проведений аналіз наукової літератури дозволяє стверджувати, що специфіка трактування дефініції «цифровізація» обумовлена суб'єктом надання визначення, що спричиняє неоднозначність розуміння досліджуваного поняття та підкреслює дискусійність окремих положень і тверджень.

Цифровізація економіки забезпечує ефективну двосторонню взаємодію держави, суспільства, бізнесу, людини за допомогою цифрових технологій за наявності в усіх учасників комунікації належних цифрових компетенцій.

Цифрова економіка нерозривно пов'язана з наявністю інформаційного суспільства. В основу терміну «інформаційне суспільство» покладено положення про те, що кількісні зміни у сфері інформації привели до виникнення якісно нового типу соціального устрою – інформаційного суспільства.

Основні характеристики інформаційного суспільства, за Д. Лайоном, у технічній сфері зводяться до впровадження інформаційних технологій у всі сфери виробництва, економічного і ділового життя, у систему освіти та побут [10].

Цифровізацію варто розглядати як інструмент, а не як самоціль. При системному державному підході «цифрові» технології будуть стимулювати розвиток відкритого інформаційного суспільства як одного з істотних факторів підвищення продуктивності, економічного зростання, створення робочих місць, а також покращення якості життя громадян України [17].

«Цифрові» технології необхідні для зростання ефективності української промисловості, а в деяких секторах вони стають основою продуктивних та виробничих стратегій. Їх перетворююча сила змінює традиційні моделі бізнесу, виробничі ланцюжки та обумовлює появу нових продуктів та інновацій. Цифровізація для України носить позитивний соціальний характер, адже зосереджена на поліпшенні якості інфраструктури соціального забезпечення, якості соціальних послуг, організації прозорості та адресності соціальної допомоги, та скорочення витрат [17].

Цифровізація стрімко проникає як в повсякденне життя людей, так і надає нові можливості для всіх секторів економіки України у розрізі модернізації методів роботи та управління, змінюючи виробничі цикли, логістику.

Вагома проблема, яка з'явилася з початком цифрової трансформації та загострюватиметься з часом – кіберзлочинність. Науковці комп'ютерні злочини умовно поділяв на дві основні групи, виходячи з класифікаційної ознаки категорії доступу до засобів комп'ютерної техніки: 1) внутрішні користувачі; 2) зовнішні користувачі, де користувач – суб'єкт, який звертається до інформаційної системи, або посередника, за отриманням необхідної йому для користування інформації [5].

Водночас із поширенням використання інтернет-технологій пропорційно зростає й загроза правопорушень, метою яких є хакерські атаки, викрадення персональної інформації, блокування роботи інформаційних служб, шантаж, шахрайство тощо. Це зумовлено низкою причин, зокрема зростанням довіри до електронних засобів обробки інформації, розширенням кола суб'єктів – учасників інформаційних відносин у глобальній мережі, збільшенням кількості різноманітних сервісів, переходу до обслуговування банківських установ. В Інтернеті сьогодні набули поширення різноманітні схеми, спрямовані на отримання коштів з недосвідчених і довірливих користувачів інтернет-магазинів, віртуальних аукціонів, сайтів знайомств тощо. Зазвичай для такого виду шахрайства використовуються інтернет-сайти, що візуально та за назвою нагадують відомі міжнародні ресурси. Проте, на відміну від добре зарекомендованих брендів, на отримання замовленого товару або повернення коштів годі й сподіватися. Причина користування такими ресурсами – бажання отримати замовлення за надзвичайно низькою ціною. Іноді зловмисники використовують і протилежні якості людини, наприклад, створюючи фіктивний сайт благодійного фонду або школи-інтернату [5].

З поширенням технологій змінився і характер злочинів. Якщо раніше більшість з них припадала на махінації з пластиковими картками, то тепер відбувається справжній бум у сфері онлайн-платежів. Найбільш професійні хакери вже перейшли у сферу крадіжок через клієнт-банки (системи дистанційного банківського обслуговування). Махінації з картками відходять на другий план, натомість збільшується кількість крадіжок з рахунків компаній або з електронних гаманців [17].

Визначаючи сучасний стан кіберзлочинності в Україні, зауважимо, що вона, як і будь-яке інше соціальне явище, піддається передбаченню за допомогою певних індикаторів, що відбивають її кількісні та якісні характеристики. Здійснити таке оцінювання і моделювання

можна через аналіз показників поширеності кіберзлочинності в Україні: її рівня, географії, структури, динаміки тощо.

Стосовно рівня кіберзлочинності та її динаміки зазначимо, що у 2009 р. в Україні було зареєстровано 217 злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку, у 2010 р. – 190, у 2011 р. – 131, у 2012 р. – 138, у 2013 р. – 595, у 2014 р. – 443, у 2015 р. – 598, у 2016 р. – 865, у 2017 р. – 2573, за січень-серпень 2018 р. – 1885 злочинів (рис. 1).

Питома вага кіберзлочинів у загальній кількості зареєстрованих злочинів становить 0,05 % від загальної кількості зареєстрованих злочинів у 2009 р., 0,04 % – у 2010, 0,03 % – у 2011, 0,03 % – у 2012, 0,11 % – у 2013, 0,08 % – у 2014, 0,11 % у – 2015, 0,15 % – у 2016, 0,49 % – у 2017 р. та 0,51 % від злочинів,

Рисунок 1 – Динаміка кількості кіберзлочинності в Україні

Джерело: розроблено авторами

зареєстрованих за січень-серпень 2018 р. (рис. 2) [8].

Рисунок 2 – Динаміка питомої ваги кіберзлочинів

Джерело: розроблено авторами

Суттєве збільшення кількості зареєстрованих у 2013 р. кіберзлочинів окремі вчені пов'язують із тим, що «зростання вказаного виду злочинності обумовлено щорічним зростанням користувачів Інтернет-ресурсу в Україні» [6].

Як бачимо з отриманих статистичних даних по злочинності, кіберзлочини мають значний позитивний приріст (рис. 3).

Наступним не менш важливим кроком є визначення видів кіберзлочинів, які нестимуть найбільшу небезпеку, для цього скористаємось методом АВС-аналізу.

Для розв'язання поставленої проблеми проведемо АВС-аналіз методом «суми» на основі статистичних даних звіту кіберполіції України по кіберзлочинам за 2018 рік.

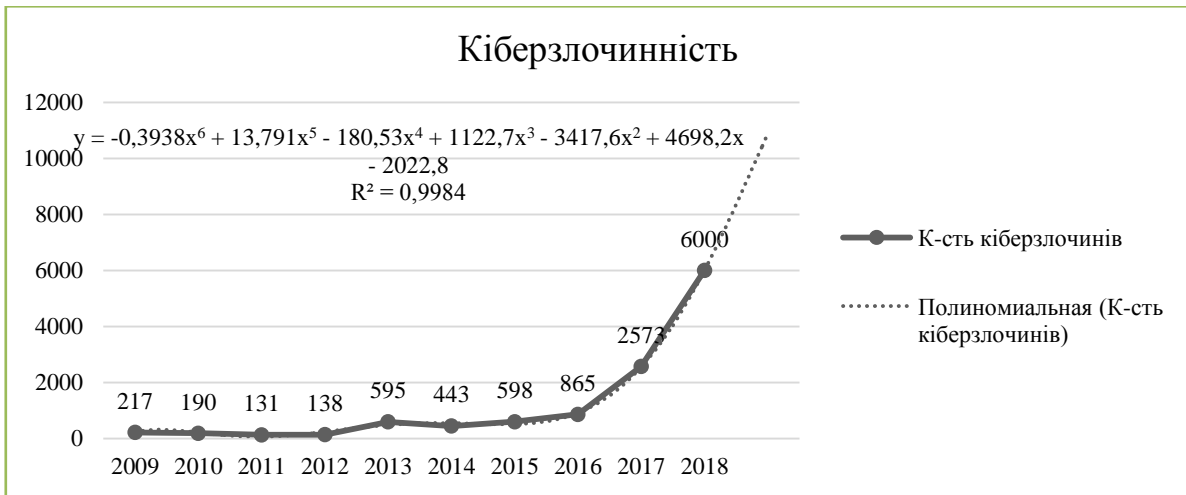

Рисунок 3 – Прогнозування кіберзлочинності в Україні

Джерело: розроблено авторами

Зведемо результати у таблицю (рис. 4).

Кіберзлочин	Кількість	Частка фактора у сумі значень фактора за даними [8], %	Наростаюче значення ВО, %	Наростаюче значення ЧО, %	Сума ЧО та ВО, %	Група
у сфері платіжних систем	2398	39,96000667	39,96001	25	64,96001	А
у сфері е-комерції	1598	26,62889518	66,5889	50	116,5889	В
у сфері кібербезпеки	1325	22,07965339	88,66856	75	163,6686	В
у сфері протиправного контенту	680	11,33144476	100	100	200	С

Рисунок 4 – АВС-аналіз кіберзлочинів

Джерело: розроблено авторами

На рис. 5 представлена АВС-крива, яка графічно інтерпретує поділ кіберзлочинів на групи.

Узагальнюючи отримані результати, зауважимо, що найуразливішою є сфера платіжних систем. Впровадження контрзаходів у ній може зменшити кількість кіберзлочинів майже на 40% від усіх можливих. Ми вважаємо, що цифровізація економіки збільшить приріст кіберзлочинів. Адже більшість населення, установ, фірм та організацій почнуть переходити на повне цифрове забезпечення, тобто основну інформацію будуть зберігати у цифровому просторі та на серверах.

АВС-аналіз

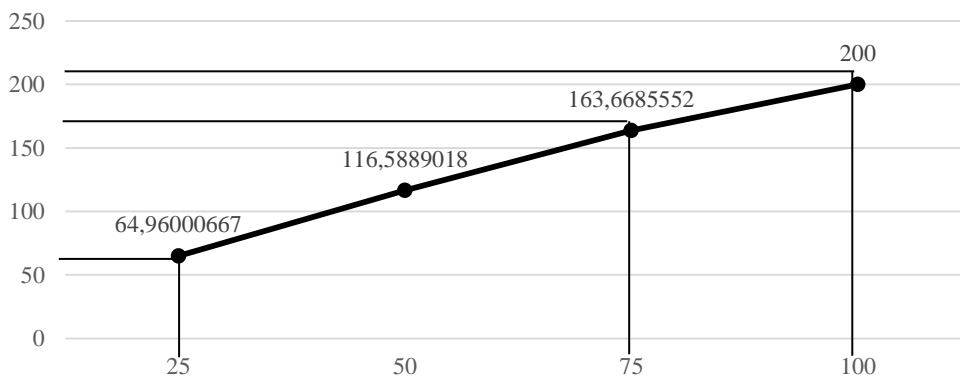

Рисунок 5 – Графічний результат АВС-аналізу

Джерело: розроблено авторами

Уже сьогодні Україна активно бореться з даною проблемою, створено уповноважений орган – Кіберполіція України. На даний момент вона виконує такі функції як: реалізація державної політики у сфері протидії кіберзлочинності; завчасне інформування населення про появу новітніх кіберзлочинів; впровадження програмних засобів для систематизації та аналізу інформації про кіберінциденти, кіберзагрози та кіберзлочини; реагування на запити закордонних партнерів, що надходять каналами національної цілодобової мережі контактних пунктів; участь у підвищенні кваліфікації працівників поліції щодо застосування комп'ютерних технологій у протидії злочинності; участь у міжнародних операціях та співпраця в режимі реального часу. забезпечення діяльності мережі контактних пунктів між 90 країнами світу; протидія кіберзлочинам.

На майбутній період пропонуємо удосконалити національну систему кібербезпеки України, щоб вона могла: забезпечити передню лінію оборони проти кіберзагроз шляхом посилення загальної ситуаційної обізнаності щодо інцидентів, вразливостей та загроз у середовищі державних установ, на об'єктах критичної інфраструктури, у громадському сегменті; запобігати вторгненням завдяки обміну інформацією та впровадженням контрзаходів, здатних зменшити поточні вразливості; захищати від повного спектру загроз шляхом підвищення контррозвідувальних та розвідувальних можливостей; зміцнити середовище кібербезпеки через освітянські, медійні громадські ініціативи; стимулювати та забезпечувати проведення кібернавчань, досліджень і розробок у сфері кібербезпеки.

Отже, після проведення нами моделювання впровадження цифровізації в економіку, робимо висновок, що Україна потерпає від зростання рівня кіберзлочинності.

З тотальною цифровізацією економіки лише пришвидшить даний темп, так за нашими прогнозами у 2019 році кількість кіберзлочинів може досягти відмітки 9000. Основними з яких становлять злочини у сфері платіжних систем (близько 40%). Тому потрібно покращити заходи безпеки у даній сфері, щоб зменшити рівень кіберзлочинності.

Нагальним залишається і покращення захисту е-комерції та забезпечення кібербезпеки (протидію селерам, кодерам, викрадення баз даних і т.д.).

Висновки і пропозиції. Під час дослідження ми обґрунтували, що цифрова трансформація спричиняє ряд проблем та ризиків, основним, на нашу думку, з яких є зростання рівня кіберзлочинності. З провадженням цифрових та інформаційних технологій у повсякденне життя та економіку спричиняє поступовий зріст кіберзлочинності, про що свідчать результати наших досліджень. З тотальною цифровою трансформацією лише пришвидшить даний темп. Основними порушеннями з кіберзлочинів є злочини у сфері платіжних систем. Тому потрібно покращити заходи безпеки у даній сфері, щоб зменшити рівень кіберзлочинності.

Література

1. Бойченко О.В. Моделювання сучасних систем захисту інформаційних ресурсів. Вісник НАУ. 2009. №1. URL: <http://www.lib.nau.edu.ua/Journals/frmDoc.aspx?param=689>.
2. Вінник О. М. Правове забезпечення цифрової економіки та електронного бізнесу. Монографія. – К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2018. – 212 с.
3. Гуцалюк М.В. Впровадження ID-web як необхідна умова безпеки в Інтернет. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/bozk/18text/g18_30.htm.
4. Деякі питання цифрового розвитку: постанова Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 р. № 56. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56-2019-%D0%BF>.
5. Злочинність в Україні : стат. зб. Державна служба статистики України. К., 2011. 117 с.
6. Книженко О. О. Сучасний стан злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку в Україні. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2014. № 7. С. 122–127.

7. Кононович В., Копитін Ю. Використання ABC аналізу для оптимізації систем захисту інформації. Правове, нормативне та метрологічне забезпечення системи захисту інформації в Україні. Вип. 2 (21), 2010 р. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/9099/1/21_p26.pdf
8. Кравцова М.О. Сучасний стан і напрями протидії кіберзлочинності в Україні. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2018. № 2(19). URL: <http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/3848>
9. Краус Н.М., Голобородько О.П., Краус К.М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. *Ефективна економіка*. 2018, №1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6047>
10. Лайон Д. Інформаційне суспільство: проблеми та ілюзії. Сучасна зарубіжна соціальна філософія. Київ, 1996. С.362-380.
11. Ляшенко В.І. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія. НАН України, Ін-т економіки пром-сті. К., 2018. 252 с.
12. Ніколіна І.І., Ніколіна І.І., Януш М.П. Особливості впровадження та перспективи Mobile ID в Україні. Комп'ютерно-інтегровані технології: освіта, наука, виробництво. 2019. №34. С.91-95.
13. Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#n13>
14. Руденко М. В. Цифровізація економіки: нові можливості та перспективи. *Економіка та держава*. 2018. № 11. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2018/13.pdf
15. Ткачук Н.А. Цифрова грамотність та кібергігієна в Україні. Побудова інформаційного суспільства: ресурси і технології : матеріали XVIII Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 19-20 вересня 2019 р. Київ : УкрІНТЕІ, 2019. 404 с. URL: http://www.uin-tei.kiev.ua/sites/default/files/materyaly_mon_end.pdf.
16. Україна 2030E — країна з розвинутою цифровою економікою. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoju.html#6-2-11>
17. Цифрова адженда України – 2020 («Цифровий порядок денний» – 2020)/ Концептуальні засади (версія 1.0) // Hiteh-office. – 2016. – 90 с.
18. Юдина Т.Н. Тушканов И.М. Цифровая экономика сквозь призму философии хозяйства и политической экономии. *Философия хозяйства*. 2017. №1. URL: <https://istina.msu.ru/publications/article/56607736/>
19. Geissbauer R., Vedso J., Schrauf S. Industry 4.0: Building the digital enterprise. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/industries/industries-4.0/landing-page/industry-4.0-building-your-digital-enterprise-april-2016.pdf>
20. Schwab K. The Fourth Industrial Revolution / K. Schwab. – Geneva: World Economic Forum, 2016. – 172 p.
21. The Digital Economy and Society Index (DESI). URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>.
22. Vectors of Digital Transformation – OECD Digital Economy Papers №273. – January 2019 – 38 p. URL: <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/5ade2bba-en.pdf?expires=1579416392&id=id&accname=guest&checksum=35F621ADB1E037B718C03AF1477D0BB1>

ANNOTATION

Part 1. Social Communications in the Modern Information Society

1.1. Oleksii Poltorakov. Social Violence in the Information Society Context. In its “social-informative” focus the violence to be a kind of “social fact” (in its broad sense, including in terms of inaction) that takes place in a particular information-communication context, especially in cyberspace. Within the framework of the “social action”, individuals or their groups to destroy, subjugate or subjugate others, not only and not so much by the help of “brutal” physical force (or more-or-less real threat to its use), but also by social-psychological (psycho-emotional), etc. pressure, as well as a number of other levers and mechanisms of social and informational influence, from targeted advertising-marketing (economic) coercion to media-ideological (political) manipulation.

1.2. Marianna Shvardak. Communicative Competence as the Basis of the Effective Activity of the Education Leader. The article is devoted to the problem of forming the communicative competence of the modern head of educational institution as a factor of successful management activity. The author clarifies the essence of key definitions of the research, analyzes the components of communicative competence of the head of educational institution, peculiarities of their formation and role in managerial interaction. The author emphasizes that the leading in the context of this problem is the formation and development of the ability to establish and maintain business relationships in the teaching staff and the free possession of verbal and non-verbal means of social behavior.

1.3. Olha Sviderska, Lesya Uhryn. Transformation of Political Activity Practices in the Information Society: Theoretical and Methodological Analysis. The transformation of the practices of political activity in the information society has been determined. Through the lens of theoretical and methodological analysis it is proved that the essence of political processes is determined by the normative-institutional factors, practices of political activity, and of influencing on citizens and society decisions. It is emphasized that the modern development of humanity and the formation of political activity takes place in the conditions of globalization and simultaneous development of the information society: the global network generates perceptions of the diminishing role of political elites and institutional mediators in political processes. Internet, which originally was supposed to perform communicative function full of misinformation, fake and social networks have become the platform for the implementation of deep psychological manipulation of citizens. Contemporary political reality is characterized by a loss of respect for political institutions, the state, an increased emphasis on individual participation and self-expression. Information's society, overproductions of information, post-truth, are transformed the institutional system and determinants of social and political order in society. Proved that virtualization all spheres of human activity and socio-political processes, shifted the basic forms and manifestations of political activity in the virtual space, which requires complex mechanisms converted into real political action.

1.4. Luibov Karpets, Viktoria Shekhovtsova, Tetyana Shpanko. Interactive and Communicative Factors of Transformations of Educational Reality in the Information Society. Socio-cultural nature of interactive technologies, their ability to significantly influence the educational reality is substantiated. One of the essential characteristics of modern educational reality, the element that constructs it, is the communicative process or the intersubjectively structured and typified world of communication. Communication is not only a significant component of educational reality, but also a way of being. Educational reality exists in the constantly renewed contact of people, constituted in concert with certain individuals. Due to the

Internet, with its peculiar features of communication, a new style of thinking is formed, combining the characteristics of oral and written language.

1.5. *Natalia Vashrova. Features of the Personal Self-Presentation in the Internet Communication.* The article is focused on the influence of the virtual communication on the personal self-presentation of Internet users. The study identifies the relationship between the characteristics of the virtual communicative environment and forms, strategies for user self-presentation. It is indicated the features of network self-presentation in various communicative contexts, how the change and constructed. It is also analyzed the deviant forms of communicative behavior and self-presentation in Internet.

1.6. *Lyudmila Zhvania. Implementation of the Cultural and Educational Function of Journalism in Contemporary Socio-Political Editions (on the Example of the Magazine «Ukrainian Week»).* The article analyzes the poorly-studied cultural and educational component of the publications on the example of filling the Ukrainian social and political magazine "Ukrainian Week". The materials of the relevant topics and rubrics of the weekly are considered. In particular, the cultural and educational part of the magazine "Ukrainian Week" includes the materials of different genres from the spheres of history, science, culture. The paper investigates texts of popular science, materials devoted to music, theater, literature. The article explores ways of realizing the educational function of journalism in the materials of the «Ukrainian Week» magazine.

1.7. *Oleksandr Konotopenko, Sergii Lapshyn, Inna Nikolina. The Influence of the Media on the Formation of the Modern Information Society in Ukraine.* The article analyzes the influence of mass media on the formation of modern information society in Ukraine. The definitions of the concepts: information, society, information and communication technologies are given, the main components of the information society are characterized. The influence of mass media on the formation of the information society is analyzed. The article describes the methods used by the media in the process of forming public opinion. The main means of falsifying information in order to influence public opinion have been identified and analyzed.

1.8. *Irina Nikolina, Inna Nikolina, Inna Mazur. Modelling of Threats Digital Transformation.* An analytical review of scientific research of foreign scientists on realization of the digital transformation trend is conducted, as well as on the methodological apparatus for assessing the digital transformation development, a series of regulatory acts concerning digital changes in Ukraine and the experience of modelling individual risks of economy digitalization. An analysis of scientific literature on the specifics of the interpretation of the definition "digitalization" is carried out. It is substantiated that the implementation of digitalization into economy creates a number of threats, the main of which is an increase in the level of cybercrime. The main types of cybercrime are defined. The dynamics of the main threat to the digital economy development – cybercrime – are modelled to optimize the management of economic systems. The statistics show that the growth rate of cybercrime will accelerate. The main types of cybercrime that will carry the highest risk are foreseen. It is found that the main violations are crimes in the field of payment systems. Preventive activities are suggested.

1.9. *Irina Sidorskaya, Anna Sologubik. Modeling as a Method of Optimizing Communication Organizations with Its Audiences (Belavia as an Example).* This article explores the possibilities of the modeling method in studying and optimizing the real communication processes of organizations with their audiences. The methodology is based on the study of each element of communication, its variable and unchangeable parameters, and the interaction of these elements with one another. The application of this approach allows us to highlight some basic parameters of the main elements of the communication process that can be influenced (changed) in order to achieve the goals. The findings of the study are of theoretical

Наукове видання

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО: СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Монографія

Редакційна колегія:

У. О. Лешко (відповідальний редактор),
кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент (Україна);
С. В. Венідіктов, кандидат філологічних наук, доцент (Білорусь);
І. Я. Завальнюк, доктор філологічних наук, професор (Україна);
В. М. Каленич, кандидат філологічних наук, доцент (Україна);

Підписано до друку .....

Формат ..... Папір офсетний.

Друк цифровий. Гарнітура Times New Roman.

Умов. друк. арк. . Обл.-вид. арк. .

Наклад ... прим. Зам. № ....

Віддруковано з оригіналів замовника.

ФОП Корзун Д.Ю.

21027, а/с 8825, м. Вінниця, вул. Немирівське шосе, 62а.

Тел.: (0432) 69-67-69, 603-000.

E-mail: info@tvoru.com.ua, <http://www.tvoru.com.ua>